

szeropével a kis gyermek életében és az óvodában. Közli a kisgyermek gimnasztikai gyakorlataira, a helyes öltözködésre, a tornateremre és tornaterre vonatkozó tudnivalókat. Nagy gondot fordít az érzékek nevelésének kérdéseire. Ez különösen részletes fejtegetés. Majd rátér a gyermeket környező világnak, mint legszebb képeskönyvnek szerepére. Itt előkerül a kert, az állat- és növényvilág. Bár szerzőnk panaszkodik, hogy térszúke miatt nem lehetett eléggé behatóan szólnia, mégis igen részletesen tárgyalja a beszéd gondozását az első gyermekkorban. S talán még ennél is nagyobb gond és tárgyiseretet jellemzi fejtegetéseit a kisgyermek alkotó munkája elveinek, gyakorlatának, lehetőségeinek és eredményeinek ismertetésénél. A szín, a ritmus, a hang szerepe az óvodában, az ünnepek megülése, az önállóságra nevelés, az óvodai munka sorrendje, a család és az óvoda közti kapcsolat vizsgálata, Isten a kisgyermek életében, — mindmennyi külön érdekes fejezet az anyagban rendkívül gazdag, gondolatkeltő, jeles kézikönyvben. Nagyon hasznos olvasmánya lehet mindenkinek, ki a csecsemőkort követő első gyermekkor lélektanával foglalkozni óhajt.

Gyulai Agost dr.

Rochracher Hubert: Karakterológia. A harmadik német kiadást fordította és magyar vonatkozásokkal kiegészítette: Szöllőssy Győző. Novák Rudolf és Társa Tudományos Könyvkiadóvállalat, Budapest 1939. 80, 192 l. Ára 3.60 P.

A karakterológia vagy jellemtan fiatal, de nagy reményekre jogosító tudomány. Feladata, hogy az embereket testi-lelki mivoltuk szerint lelkiismeretes tudományos kutatások és gyakorlati kísérletek segítségével sajátos, határozott, egymástól élesen elhatárolt jellemtípusokba sorozza. A karakterológia jelentősége mind az egyén, mind a társadalom számára szembeeszkő, mégis nélkülözhetik az idevágó kérdéseket rendszeresen összefoglaló művet, mely e nagyjelentőségű tudomány alapjait világosan és élvezetesen feltárja. Ezen a hiányon segített Szöllőssy Győző honvéd-főtörzsorvos, a neves insbrucki pszichológus kitűnő művének lefordításával és magyar vonatkozásokkal való kiegészítésével.

A könyv három szerkezeti egységre tagolható.

Bevezető résznek tekinthető *A tudományos karakterkutatás általános alapelvei* (5—15. l.) című fejezet, mely a lélektan és a jellemtudomány viszonyával, a karakterológia fogalmával, feladatával és módszerével, a test és lélek kapcsolatával foglalkozik. A lélektan hosszú időn át elhanyagolta ezeket a kérdéseket, különösen a természettudományi lélektan („lélektan lélek nélkül“) nem kedvezett a jellemkutatásnak, de az újabb lélektannak fontos fejezetévé vált, sőt rendkívül termékenyítőleg hatott a korszerű lélektani szemlélet kialakulására, mert az „egész“, a „szerkezet“, a „struktúra“ hangsúlyozásával újabb és újabb tanulságos eredményekhez vezetett. A karakterológia nem lát a lélek életében elszigetelt elemeket, az embereket „összszemélyiségük“ szerint vizsgálja és osztályozza, a testalkat és jellem szoros kapcsolatát hirdelve. A lelki élet működése az emberi testtől s a test szerveinek állapotától függ; egyetlen önálló, a testtől független lelki jelenséget sem lehet kimutatni —, vallja a jellemtan.

A második rész a karakterrendszerek plasztikus összefoglalását nyújtja. *A természettudományos alapú karakterrendszerek* (16—53. l.) című fejezet *Kretschmer* tanait (a leptoson, atletikus és piknikus típus), s a vele kapcsolatos kutatásokat, így *Ranschburg* vizsgálatait tárgyalja. *A Kísérleti típuslélektan* (57—70. l.) című fejezet *Kretschmer* tanának kiegészítését ismerteti. *A Jaensch Erich típusana* (71—87. l.) című fejezet a legalaposabban kidolgozott tipológia világos összefoglalása (az integrált és desintegrált alformájú sajátosságok, s ezekből a betűszimbólumokkal megjelölt alformák levezetése). Az *Egyéb orvosi-biológiai karakterrendszerek* (88—92. l.) című fejezet *Jung*, *Ewald* és *Pfahler* típusait közli. Az utóbbi az „alapfunkciók” (a figyelem, a perseveratio, az érzelmi beállítódás és a vitális energia) fogalmával vonta magára a pszichológusok figyelmét, és jelentékeny mértékben hozzájárult az öröklés elméleti alapvetéséhez. *Az experimentális típusdiagnosztika értéke és megbízhatósága* (93—100. l.) című fejezet így foglalja össze az idevonatkozó kísérletezés lehetőségét és jelentőségét: „a típus meghatározása biztosan elérhető, ezzel azonban semmiképp sem nyertünk tökéletes leírást az egyes megvizsgált ember jelleméről, hanem csak körülírt vázolatot az illetőnek általános lényegsajátosságáról.” *A Filozófiailag meg-alapozott karakterrendszerek* (101—117. l.) című fejezet a neves jellemkutató és grafológus, *Klages*, valamint a modern lélektan vezetőgyénisége, *Spranger* tipustanáról tájékoztat. Az előbbi a jellemet öt zónából építi fel; ezek: a anyag, a szerkezet, a módozat, a felépítettség és a magatartás. Az utóbbi a nálunk is jól ismert ideáltípusokat állapította meg. ezek: az elméleti, a gazdasági, az esztétikai, a szociális, a politikus vagy hatalmi és a vallásos ember típusát. *A természettudományi és bölcséleti jellemtan rendszerek közötti vonatkozások* (118—125. l.) című fejezet az ellentétes rendszerek összeegyeztetésén fáradozik, és *Nosztopi* erkölcsi jellemtanát ismerteti (a józan ember vagy nyárspolgár, a könnyen törekvő ember, a mély lélek, a gyakorlati ideálista).

A harmadik részbe a jellemtan lehetőségéről, irányító tényezőiről, a gyakorlati jelentőségéről szóló fejezetek sorolhatók: *A karakter felépítettség; Jellem és átöröklés; Karakter és nemiség; Jellem és környezet; Jellem és nevelés; Jellem és sors; Az egyéni világ* (126—177. l.).

A Függelék az öndiagnózisra szolgáló kérdőíveket tartalmazza (178—183. l.).

A filmszerű érdekességgel és drámaisággal pergő fejezetek valóságos csodákat lepleznek le, élesen bevilágítva az emberi cselekedetek, szenvedélyek és tragédiák hajtóerőibe és okaiba. A hézagpótló mű a gyakorlati emberismeret érdekfeszítő alapvetése.

Szántó Lőrinc.

Erdődi József: Épülő ország. (Finnország). Szeged, 1939. Kis, 160 old. Magyar Téka kiadása.

Erdődi nem azok számára írta a könyvet, akik Finnországot töviről-hegyire meg akarják ismerni. Nem is a szakemberek részére szánt munka ez, — szerző a magyar ifjúságnak ajánlja könyvét —, mégis úgy éreztük, hogy a kis könyv elolvasása után élményszerű vonásokkal gazdagodtak is.